

Světová hudba

Česká hudba

600 tis. - 2 tis. př.n.l.]	PRAVĚK	<p>PALEOLIT kostěná píšťala, ulita, zvířecí roh, příčná flétna, šalmaj</p> <p>NEOLIT hliněný buben, hliněný zvoněk</p> <p>DOBA BRONZOVÁ puklice, zvony, kovové trouby a rohy, první nástroje strunné (harfy, lyry)</p>
2 tis. př.n.l. - 5. stol.n.l.]	ORIENTÁLNÍ A ANTIKÝ SLOH	<p>ORIENT hudba čínská, japonská, indická - pětitónová (pentatonická) stupnice <i>nástroje drnkací, dechové</i> (flétny)</p> <p>BLÍZKÝ ORIENT Peršané (vynález loutny), Židé (žalmy)</p> <p>ŘECKO pevný řád v hudbě, <i>nástroje strunné</i> (kytara, lyra) <i>dechové</i> (aulos, syrinx, hydraulické varhany), <i>bici</i> přijal řeckou kulturu, řecké umění vzdělávalo, římské pouze bavilo.</p> <p>ŘÍM</p>
6. stol. - poč. 13. stol.]	MONODIÁLNÍ (JEDNOHLASÝ) SLOH CHORÁLNÍ A SVĚTSKÝ	<p>CHORÁLNÍ HUDBA (církevní) - ohlasy židovských žalmů, hymny, (např. Te Deum laudamus) Gregoriánský chorál - soustava církevních zpěvů Quido z Arezza - hudební teoretik, zdokonalil notaci a intonaci</p> <p>SVĚTSKÁ HUDBA píseň lidová umělá rytířský zpěv (Francie: trubadúři, trubváři Německo: minnesingři, meistersingři) písňe studentské <i>hudební nástroje:</i> lyra, varhany, rebec, psalterium, organistrum</p>
13. století - 16. století]	RENESSANCE POLYMELODICKÝ SLOH	<p>ARS ANTIQUA (12.-13. století) - rozvoj dvouhlasu, proniká rytmická složka <i>hudební forma:</i> - moteto</p> <p>ARS NOVA (14. století) ► francouzská (chrámové formy), představitel: Quillame De Machaut ► italská (světější, živější), představitel: Girardelus De Florentia <i>hudební formy:</i> motet, madrigal</p> <p>POLYFONIE (15.-16. st.) - mnohonásobný vícehlas ► nizozemská škola vokální polyfonie bez hudebního doprovodu, chrámová hudba <i>formy:</i> motet, canon, mše představitelé: Guillaume Dufay, Josquin Despres, Orlando Lasso</p> <p>► benátská škola instrumentální polyfonie, <i>nové formy orchestrální</i> (sonata canzona, symfonie) a <i>varhanní</i> (toccata, fantazie, ricercar) představitelé: Andrea a Giovanni Gabrielli</p> <p>► římská škola rozvoj světských forem (madrigal) představitel: Giovanni Pierluigi da Palestrina</p>
1600 - 1750]	BAROKO SLOH MELODICKO-HARMONICKÝ	<p>Rovnoprávná složka melodická i harmonická (doprovázená monodie), vznik velkých forem (koncert, concerto grosso), klavírní a varhanní skladby, vznik opery a oratoria Představitelé barokní opery: Jacopo Peri (první opera Dafne), Claudio Monteverdi, G.B.Pergolesi, J.Ph.Rameau, J.B.Lully, G.Ph.Telemann, H.Purcell</p> <p>Skladatelé nástrojové tvorby: A.Vivaldi, D.Scarlatti, G.Frescobaldi, D.Buxtehude, G.Tartini</p> <p>Vrcholné osobnosti baroka: Georg Fridrich Händel, Johann Sebastian Bach</p>
1750 - 1827]	KLASICISMUS	<p>Souvisí s osvícenstvím, odklon od složité polyfonie, respektuje pravidelnost (pravidelné členění melodie), celkové zjednodušení (melodie doprovázená akordicky), výrazná dynamika, vzor - lidová píseň <i>hudební formy:</i> symfonie, sonátová forma, melodram, opera, balet</p> <p>Raný klasicismus - představitel: Christoph Wilibald Gluck</p> <p>Vrcholný klasicismus (vídeňská škola) - představitelé: Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven</p>
1820 - 1900]	ROMANTISMUS	<p>Citově silná melodika, zdůraznění programní hudby, reforma opery, vývoj operety, orchestr s velkým obsazením, rozvoj hudební publicistiky, vědy a kritiky. Slovanské národy si vytvářejí národní hudební školy: česká (B. Smetana), ruská (M.I.Glinka), polská (F.Chopin, S.Moniuszko)</p> <p>Raný romantismus - představitelé: C.M.v. Weber, F. Schubert, R. Schumann, F. Mendelssohn-Bartholdy</p> <p>Vrcholný romantismus (novoromantismus) - představitelé: H. Beethoven, F. Liszt, R. Wagner</p> <p>Pozdní romantismus - představitelé: G. Mahler, R. Strauss, M. Reger, A.N. Skrjabin</p> <p>Další představitelé: G. Rossini, G. Verdi, Ch. Gounod, G. Bizet, C. Franck, P.I. Čajkovskij, J. Sibelius, E. Grieg, J. Brahms, A. Bruckner, J. Offenbach</p>
20. století]	IMPRESIONISMUS EXPRESIONISMUS NOVÁ VĚCNOST NEOKLASICISMUS NOVÁ HUDBA	<p>Inspirace ve výtvarném umění, snaha zachytit okamžité pocity a nálady, návrat k přírodě, exotice; menší obsazení orchestru, jiný přístup k harmonii hlavní představitelé: C. Debussy, M. Ravel</p> <p>Vyjádření nejhlubších a nejtemnějších lidských citů, naturalistické prvky hlavní představitelé: A. Schönberg, A. Berg, A. Webern</p> <p>Odmítá vyjadřování hlubokých duševních prožitků, použití jazzových prvků, zdůraznění rytmu hlavní představitelé: P. Hindemith, E. Křenek, P. Desau</p> <p>Využívá forem baroka a klasicismu - snaha o vytvoření protiváhy ke složitým prostředkům expresionismu a pozdního romantismu hlavní představitelé: I. Stravinskij, S. Prokofjev, B. Britten, B. Bartók, C. Orff, O. Messiaen, E. Satie, G. Gershwin</p> <p>Vzniká po roce 1945; prolínání nejrůznějších prvků hudební řeči, snaha o hudbu srozumitelnou a blízkou všem posluchačům.</p>

Hlavní představitelé české národní hudby
Bedřich Smetana - opery: Braniboři v Čechách, Prodaná nevěsta, Dalibor, Libuše, Dvě vdovy, Hubička, Tajemství, Čertova stěna, Viola (nedokončená)
cyklus symfonických básní Má vlast
Antonín Dvořák - 11 oper (nejznámější Rusalka, Jakobín, Čert a Káča), *Slovanské tance*
Leoš Janáček - 9 oper (nejznámější Její pastorkyňa, Příhody lišky Bystroušky, Káťa Kabanová), *Symfonieta*

Žádné notové památky, zpívaly se tzv. „carmina diabolica“ (písne ďábelské) - některé z prvků v těchto písních přešly do koled

Rozvoj české hudby v 9. století.

Slovanskou liturgii (Cyril a Metoděj) vytlačila liturgie latinská (Gregoriánský chorál).
 První písňové památky: Hospodine pomiluj ny, Svätý Václave
 Světý zpěv: na dvoře Václava II - minnesingři

První skladatelé: Magister Závís ze Zap, Jan z Jenštejna

Husité neuznávali nástrojovou hudbu - v době rozkvětu vokální polyfonie u nás pouze **jednohlasý zpěv** (vícehlasý zpěv šířila pouze „literátská bratrstva“).
Písne **satirické** (Zajíc biskup abeceda)
obřadní (Husitský otčenáš)
válečné (Kdož sú boží bojovníci)
 Jistebnický kancionál (77 husitských písní + chorál Kdož sú boží bojovníci)
 Jan Blahoslav - biskup Jednoty bratrské - vytvořil první hudební vědeckou práci psanou česky.

Vrcholná osobnost české hudební renesance:
 Kryštof Harant z Polžic

České baroko pod vlivem italského
 Centrem hudební kultury byly zámecké šlechtické kapely
 1. pol. 17. st. **počáteční období:** A.V.Michna z Otradovic, J.Pecelius, P.J.Vejvanovský
 2. pol. 17.st. **vrcholné období:** J.D.Zelenka, F.V.Miča B.M.Černohorský,
 zač. 18. st. **příprava klasicismu:** F.Tůma, Š.Brixl, J.N.Seger

Česká hudební emigrace - důsledek roku 1620 a 30leté války:
 ► **v Německu** J.V.Stamic, K.Stamic, F.X.Richter, A.Fils, J.A.Benda
 ► **v Itálii** J.Mysliveček, V.Pichl
 ► **ve Francii** J.L.Dusík, A.Rejcha, J.K.Krumholz
 ► **ve Vídni** F.Kramář, bratři Vraničtí, J.K.Vaňhal, V.Jirovec, J.H.Voříšek
 ► **ve východní Evropě** **Rusko** - F.Laub **Polsko** - J.Stefani

Praha Prozatímní a Národní divadlo, vznik konzervatoře, r.1894 založena Česká filharmonie
Brno České národní divadlo, Besední dům, Varhannická škola
Zakladatelé české národní hudby: Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Leoš Janáček, Zdeněk Fibich
 Národní obrození odstranilo německou píseň a nahradilo ji **písní českou**.
Sběratelé lidových písní: F.Sušil, F.Bartoš, J.Jindřich
 Rozvoj: ► **opereta** (O.Nedbal, R.Friml)
 ► **městský slágr** (K.Hašler)
 ► **dechová hudba** (F.Āmoch)
Další představitelé: J.J.Ryba (Česká mše vánoční), bratři Škroupové (F.Škroup - Fidlovačka - z ní česká hymna), P.Křížkovský, A.B.Tovačovský

První generace moderní české hudby
 J. B. Foerster, V. Novák, J. Suk

Druhá generace moderní české hudby - kolem r.1910
 J. Křička, L. Vycpálek, P. Bořkovec, B. Martinů, A. Hába, V. Kaprál, J. Kvapil

Třetí generace moderní české hudby - 30. léta
 J. Ježek, E. F. Burian, J. Pauer, P. Eben, V. Kaprálová

Po roce 1945 - prolínání nejrůznějších prvků hudební řeči, snaha o hudbu srozumitelnou a blízkou všem posluchačům